

Szám: 722/2022

A PLÉBÁNOSI VIZSGA SZABÁLYZATA

„A plébánia nem elavult struktúra; éppen azért, mert nagy a formálhatósága, nagyon különböző alakokat ölthet, amelyekhez a pásztor és a közösség tanulékonyására és missziós kreativitására van szükség. Kétségtelen, hogy nem az egyetlen evangelizáló intézmény, mégis, ha képes megújulni és állandóan alkalmazkodni, továbbra is «maga az Egyház, vagy maga a fiai és lányai között élő Egyház»”. (*Evangelii Gaudium*, 28)

A papszentelés utáni évek

A papszentelés utáni közvetlen időszakban a fiatal papokat támogatni kell abban, hogy megtalálják azt az élet- és munkaformát, melyben valóra válthatják a szemináriumi évek alatt kialakított ideáljaikat. A papi élet első éveit döntően a pap jövőjét illetően, mert a valósággal való első keserves találkozás az igazság órája az elméleti képzés után. Ezen első évek harmonikus érlelődése teszi lehetővé a későbbi súlyos problémák hittel és bátorsággal való megoldását. Éppen ezért a püspökkel és egy bölcs lelkivezetővel való személyes kapcsolatra, a megnyugvás és a meditáció óráira, valamint a havi rekollekcióra nagy szükségük van.

Nagyon hasznosak az évenkénti továbbképzési kurzusok, melyeken a teológiai, jogi, spirituális stb. témákban el lehet mélyülni. E kurzusok alkalmi lehetnek a gyóntatási joghatóság megújításának, a kánonjog és a püspök rendelkezései szerint. Tanácsos volna a fiatal papok idősebb papokkal való közös életét biztosítani azért, hogy tapasztalataikat kicserélhessék, egymást megismerhessék és megtanulják a *correctio fraterna* kényes gyakorlását. (*Papi élet és szolgálat direktórium*a, 1994, 93.)

Ahhoz, hogy valaki plébánosi hivatalt kapjon a megyéspüspök által meghatározott módon, akár vizsga útján is, biztosan meg kell győződni alkalmasságáról. (521. k. 3. §.)

I. A plébánosi vizsga célja

1. §. A plébánosi vizsga célja megállapítani a vizsgázó papnak az önálló lelkipásztorkodáshoz szükséges elméleti és gyakorlati alkalmasságát, valamint azoknak az egyetemes és részleges törvényeknek ismeretét, amelyek szükségesek a plébánia vezetéséhez.

2. §. Plébánosi vizsga nélkül senki sem használhatja a plébánosi címet, nem kaphat végleges visszavonásig szóló plébánosi joghatóságot és gyóntatási felhatalmazást, nem vehet fel plébánosi fizetést, nem vehet fel kölcsönt a főegyházmegyétől. Plébánosi vizsga nélkül vagy a plébánosi cím birtoklása nélkül a pap nem tarthat igényt plébániai hivatalra.

II. A felkészülés évei, a koordinátor és a moderátor szerepe

3. §. A papszentelés után a plébánosi feladatok megfelelő ellátására való felkészülés éveiben a koordinátor és a moderátor segíti a plébánosi vizsgára készülő papot.

4. §. A plébánosi vizsgára való előkészület **koordinátora** a Gyulafehérvári Papnevelő Intézet rektora, aki kapcsolatban van a vizsgára készülővel és a moderátorokkal. A koordinátor segíti az előkészületet és ellenőrzi az előrehaladás hatékonyságát.

5. §. A plébánosi vizsgára készülő pap **moderátora** (II. melléklet) az a plébános, akivel ugyanazon a plébánián szolgálnak. A moderátor plébános feladata, hogy (a III. melléklet alapján) paptársát segítve bevezesse őt a plébánosi hivatal megismerésébe, és támogassa a gyakorlati tapasztalatok megszerzésében. Áthelyezés esetén a plébánosi vizsgára készülő pap új moderátort kap.

6. §. A jelen szabályzat életbelépésével a káplánról szóló évi információt március 31-ig kell beküldeni a Főegyházmegyei Hatósághoz, a III. melléklet pontjai alapján. Az információ tartalmát – beküldés előtt – a moderátor ismerteti és átbeszéli az érintettel, aki ezt aláírásával tanúsítja.

7. §. A vizsgára jelentkező pap kiértékelését, ajánlását és a plébánosi feladatokra való felkészültségről szóló jelentést a moderátor(ok) küldi(k) el a Főegyházmegyei Hatósághoz szeptember 27-ig.¹

III. A plébánosi vizsga kötelezettsége

8. §. Plébánosi vizsgára jelentkezni köteles a főegyházmegye területén lelkipásztor-kodásban résztvevő egyházmegyes és szerzetes pap. Aki már 8 éve papként szolgál, köteles a plébánosi vizsgára jelentkeznie. Ezt a határidőt megfelelő indoklás esetén a főpásztor meghosszabbíthatja. Aki a határidőn belül nem jelentkezik a plébánosi vizsgára, azt a főpásztor megfelelő szankcióval büntetheti.

9. §. Plébánosi vizsgára az a pap jelentkezhet:

- aki részt vett a káplán-továbbképző tanfolyamokon (4 év) és az azt követő káplán-vizsgákat eredményesen letette;
- aki évente részt vett a papi továbbképzők legalább egyikén, a káplán-továbbképzőn kívül;
- akit a plébánosi feladatokra való felkészülés éveitől moderátora(i) ajánl(anak) a plébánosi cím megszerzésére.

IV. Felmentés a plébánosi vizsga alól

10. §. A plébánosi vizsga alól felmentést kap az a pap, aki nem dolgozik lelkipásztor-ként a főegyházmegyében, de a főpásztor megítélése alapján kellő ismerettel és tapasztalattal rendelkezik a plébánosi cím megadásához.

V. A plébánosi vizsga ideje

11. §. A plébánosi vizsga minden év november hónap 11-hez (Tours-i Szent Márton emléknapjához) legközelebb első szerdán van a Papnevelő Intézetben. A vizsgázó tényleges bejelentkezése szeptember 1-ig történik, a dolgozat leadásával.

VI. A plébánosi vizsga menete

12. §. A plébánosi vizsgabizottság elnöke a mindenkori főpásztor, vagy az általa 5 éves időszakra megbízott, plébánosi címmel rendelkező vizsgaelnök.

¹ Akik 2022-ben teszik le a plébánosi vizsgát, azokról a gyakorlati kiértékelést (III. melléklet) a jelenlegi és volt plébánosaik küldik el a Főegyházmegyei Hatósághoz, a vizsgára jelentkező kérésére, 2022. szeptember 27-ig.

13. §. A vizsgáztató bizottság tagjait a főpásztor meghatározott időre nevezi ki a szakmában jártas teológiai paptanárok és papok köréből.

14. §. Írásbeli dolgozat

Valamelyik teológiai tárgyból a szaktanár irányításával elkészített min. 30 oldal tudományos dolgozat. A plébánosi vizsgadolgozat nem lehet azonos a licenciátusi vagy mesteri munkával, legfeljebb azok bővítése vagy gyakorlatias kiegészítése. Tézisét a jelölt legalább egy évvel a vizsga előtt a szaktanárral megbeszéli, és a dolgozatírás ideje alatt vele konzultál. Az elkészített dolgozatot szeptember 1-ig két nyomtatott példányban, valamint digitális formátumban kell benyújtani a szaktanárnál.

15. §. A szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga tárgyai: *Szentírástudomány, Dogmatika, Erkölcsteológia, Egyházjog, Liturgika, Lelkipásztorkodástan, Katekétika*. Az egyes tantárgyak vizsgaanyagát és a könyvészetet az I. Melléklet tartalmazza.

16. §. A szóbeli vizsga helye a Papnevelő Intézet.

17. §. A szóbeli vizsgán a főpásztor elnököl, ha nincs jelen, akkor a vizsgaelnök.

18. §. A szóbeli vizsga menetét a vizsgaelnök állapítja meg. Minden jelölt minden tárgyból 10 percig felel. A szaktanár a kijelölt témákból más kérdéseket is feltehet. Az érdemjegyet a szaktanár javaslata alapján a bizottság közösen állapítja meg. A plébánosi vizsgajegy a szaktantárgyi és a dolgozat érdemjegyeinek középátlaga lesz.

19. §. A szóbeli vizsga lefolyásáról a bizottság jegyzőkönyvet készít, amelyet a moderátori jelentéssel, valamint a szakdolgozattal és a dolgozat véleményezésével együtt a vizsgaelnök beterjeszt a Főhatóságnak. A plébánosi cím megszerzése után a Főegyházmegyei Hatóság vizsgabizonyítványt állít ki.

20. §. Aki egy tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, annak a következő vizsgaszesszióban csak ebből az egy tárgyból kell újra vizsgára jelentkeznie. Ha a jelölt két vagy három tárgyból kapott elégtelent, de a többi tárgy érdemjegyeinek középátlaga legalább hetes, a Főpásztor engedélyével csak ebből a két vagy három tárgyból kell megismételnie a vizsgákat. Egyébként a plébánosi vizsga szóbeli részét egészében meg kell ismételnie.

21. §. Jelen szabályzat részét képezik az I., II., és III. mellékletek.

A plébánosi vizsga szabályzatát a Gyulafehérvári Főegyházmegyében kihirdetem és elrendelem. Minden ilyen jellegű korábbi szabályzat ezennel hatályát veszíti.

Dr. Kovács Gergely
érsek

Gyulafehérvár, 2022. május 24., Szűz Mária, a keresztények segítsége

I. MELLÉKLET

A Szentírástudomány témái:

1. Vasárnapi és ünnepnapok perikópa-magyarázat
2. Szentírásismeret
3. Az Ószövetség kánonja és felépítésének teológiája. Katolikus, ortodox és protestáns bibliakiadások eltérései. A Héber Biblia kánonjáról és felépítésének teológiájáról
4. A szinoptikus evangéliumok sajátos vonásai
5. Szent Pál apostol élete, apostoli tevékenysége, leveleinek sajátos vonásai
6. Corpus Ioanneum: Jn evangélium, 1-2-3 János levele, Jelenések teológiája

Könyvészet:

- *Biblia*, Szent István Társulat, Budapest 1987
- JAKUBINYI György: *Bevezetés az Újszövetségbe*, SIS, Gyulafehérvár 1989/1990
- JAKUBINYI György: *Hirdesd az Igét!*, Budapest 2005 vagy Gyulafehérvár 1997
- R. E. BROWN – J. A. FITZMYER – R. E. MURPHY: *Jeromos Bibliakommentár I-III.*, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest 2003
- BENYIK György: *Az Újszövetségi Szentírás keletkezés- és kutatástörténete*, JATEPress, h. n. 1995
- BENYIK György (összeállította): *Ismered a Szentírást?* Szeged 1993
- OLÁH Zoltán: *Pentateuchus, Próféta, Bölcsességi irodalom, Szinoptikus ev, Corpus Ioanneum* (jegyzetek)

A Dogmatika témái:

1. Szentháromságtan
2. Krisztológia
3. Mariológia
4. Oltáriszentség
5. Egyháztan
6. Eszkatológia
7. A pápai primátus
8. Ökumenizmus

Könyvészet:

- ELŐD István: *Katolikus dogmatika*. SzIT, Budapest 1983
- BEINERT, Wolfgang: *A katolikus dogmatika lexikonja*, Vigilia Kiadó, Budapest 2004
- KASPER, Walter: *Jézus a Krisztus*, Vigilia Kiadó, Budapest 1996
- SCHNEIDER, Theodor: *A dogmatika kézikönyve*, Vigilia Kiadó, Budapest 1996
- SZÉKELY Dénes: *Isten népe*, Egyetemi Kiadó, Kolozsvár 2012
- SZÉKELY Dénes: *Jézus Krisztus az Úr*, Egyetemi Kiadó, Kolozsvár 2009
- KRÁNITZ Mihály: *Együtt az úton. Ökumenikus és vallásközi párbeszéd*, SzIT, Budapest 2013

Az Erkölcsteológia témái:

1. A lelkiismeret és a törvény
2. A bűn és az erények
3. Az emberi társadalom az erkölcsteológia fényében
4. Az élet morálteológiai vonatkozásai
5. A nemiséggel és házassággal kapcsolatos erkölcsi kérdések

Könyvészet:

- HOLLÓ László: *Isten csodálatos üdvösségtéológiája*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár 2007
- HÖFFNER, Joseph, *Keresztény társadalmi tanítás*, SzIT, Budapest 2002
- LUCAS, Lucas Ramón: *A bioetikáról mindenkinek*, Új Ember kiadó, Budapest 2007
- WEBER, Helmuth: *Általános erkölcszociológia*. SzIT, Budapest 2001
- WEBER, Helmuth: *Speciális erkölcszociológia*. SzIT, Budapest 2001

Az **Egyházjog** témái:

1. A világi krisztushívők jogai és kötelességei a *Lumen Gentium* és a 1983-as Törvénykönyv alapján (224–231. kk.)
2. A házasság lelkipásztori előkészítése (*Familiaris consortio*) (1063–1072. kk.)
3. A házassági beleegyezés (1095–1107. kk.)
4. A vegyes házasságok és a gyermek elkeresztelésének kérdése (1367. k.) (1124–1129. kk.)
5. Milyen újabb lehetőségeket nyújt az *Amoris Laetitia* apostoli buzdítás és a *Mitis Iudex motu proprio* az elvált és újravezényesodott embereknek
6. Az Apostoli Szentszéknek fenntartott büntetések és a gyóntatószékben alkalmazható büntetés elengedés lehetőségei

Könyvészet:

- ERDŐ Péter: *Egyházjog*. SzIT. Budapest 1991
- FERENC PÁPA: *Mitis Iudex* (2015), *Amoris Laetitia* (Diósi István, 2016)
- *Az egyházi törvénykönyv*. SzIT, Budapest 1985
- LUKÁCS Róbert: *Egyházi jogi jegyzetek diákoknak saját használatra*
- LUKÁCS Róbert: *Irgalmasság a Büntető Törvénykönyvben*, Studia Theologica Transsylvaniae 2018
- LUKÁCS Róbert: *Szentségekhez engedhető-e mindenki, aki elvált és újravezényesodott az Amoris Laetitia szerint*, Studia Theologica Transsylvaniae 2019
- LUKÁCS Róbert: *A házassági peres eljárás reformja, avagy a katolikus egyház engedélyezi a válást?* Studia Theologica Transsylvaniae 2015

A **Liturgia** témái:

1. A szentmise liturgiája
2. Az egyházi év
3. Nagyhét liturgiája
4. A temetés szertartása
5. A keresztelés, az esketés és a bérnyálás liturgiája
6. Zene és liturgia

Könyvészet:

- BERGER, Rupert: *Lelkipásztori liturgikus lexikon*. Vigilia Kiadó, Budapest 2008
- KUNZLER, Michael: *Az egyház liturgiája*. Agapé Kiadó. Szeged 2005
- RATZINGER, Joseph: *A liturgia szelleme*. Szent István Társulat, Budapest 2002
- VÁRNAGY Antal: *Liturgia*. Lämpás Kiadó. Abaliget 1993

A Lelkipásztorkodástan témái:

1. A *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció legfontosabb elemei
2. A katekumenátus és a keresztségi felkészítés gyakorlata
3. Az elsőáldozási felkészítés pasztorális szempontjai (pl. szülők szerepe)
4. A bérnálási felkészítés pasztorális szempontjai és az ifjúságpasztoráció
5. A bűnbocsánat szentsége és a lelkivezetés
6. A házasság szentségének lelkipásztori gondozása és a házassági felkészítő konkrét levezetése
7. A betegekkel való kapcsolattartás (elsőpéntek)
8. A Lelkipásztori terv elkészítése (éves és hosszabb távú terv)
9. Alapvető adminisztrációs feladatok

Könyvészet:

- ÁGOSTON Ferenc: *Pasztorális I–II. (jegyzet)*. Gyulafehérvár 1993
- BAUMGARTNER, Isidor: *Pasztorálszichológia*. Budapest 2006
- BENKŐ Antal SJ – SZENTMÁRTONI Mihály SJ: *Testvéreink szolgálatában. A pasztorálszichológiáról mindenkinek*. Budapest 2005
- BOURGEOIS, Daniel: *Az egyház pasztorációja*. Szeged 1999
- TOMKA Ferenc: *Lelkipásztori szentségtan*. Budapest 2002
- TOMKA Ferenc: *Szentségi lelkipásztorkodás és az „új evangelizáció.”* Budapest 2006
- TOMKA Ferenc: *Lelkipásztori teológia és új evangelizáció Ferenc pápa szellemében*, Budapest 2015
- SZENTMÁRTONI Mihály: *Az örömteli szentgyónás titka*. Szeged 2018
- SZENTMÁRTONI Mihály: *A hitoktatás akkordjai (A hitoktatás technikája és művészete)*. Szeged 1999

A Katekétika témái:

1. A hitoktatás folyamata
2. A hitoktatás módszerei
3. Az elsőáldozásra való felkészítés
4. A serdülőkorúak katekézise és a bérnálási felkészítés
5. A Katekizmus beosztása
6. A katekézis és a hit fejlődése. Keresztény nevelő. A hitoktatás gyakorlati kérdései. A katekézis egyes feladatai. A hitigazságok tanítása.
7. A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig (Dr. Birta Székely Noémi, egyetemi jegyzet)

Könyvészet

- *A Katolikus Egyház Katekizmus*. Budapest 1994
- *A Katekézis Általános Direktórium*. Budapest 1998
- MARTON József: *Katekétika*. Kolozsvár 1998
- *A Katolikus Egyház Katekizmusának kompendiuma*, Budapest 2006 5
- *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig* Dr. Birta Székely Noémi, 2010, egyetemi jegyzet
- *Katekétika*, Dr. Rédly Elemér, 2006 Győr

II. MELLÉKLET

A pappá szentelés utáni évek moderátora

A szemináriumi képzés folyamán a szeminaristákat nagy odafigyeléssel kísérik a nevelők, hogy hivatásukat mérlegeljék és a missziós lelkületű tanítványt alakíthassák. Elvárás a képzés során, hogy a szeminarista ismerje meg magát és engedje magát megismerni, őszintén és átlátható módon viszonyuljon a nevelőkhöz. (*Ratio fundamentalis Institutionis Sacerdotalis*, A papi hivatás ajándéka, Kléruskongregáció, 2016.)

A szentelést követő években legnagyobb részben a koordinátorra és a moderátorra hárul a plébánosi vizsgára készülő pap kísérése, hogy az kellőképpen felkészülhessen a plébániai hivatal vállalására. A moderátor az a plébános, aki az újonnan felszentelt papot a plébánosi vizsga előtti években kíséri és segíti. A moderátor és a plébánosi vizsgára készülő pap munkáját a Papnevelő Intézet rektora, mint koordinátor felügyeli és követi.

A moderátor szerepe: elősegíteni a még hiányzó vagy alakulóban levő, a papi életben nélkülözhetetlen tulajdonságok és képességek kialakulását. A két ember kapcsolata tapasztalatokra alapozódik és azok beépülésével foglalatatoskodik. Kapcsolatuk a dialógus szellemében arra irányul, hogy az egyes témák, kérdések megbeszélése során a cél irányában előre jussanak.

A felszentelés utáni első években a moderátor segíti a papot abban, hogy:

- érzékeny szívű lelkipásztorrá válhasson,
- tudatosan, éretten és felelősen végezze a lelkipásztori feladatokat,
- rendelkezzen a szükséges rálátással és készséggel a felmerülő problémák, kérdések megoldásához,
- keresztény értékek szerinti pasztorális terveket és életvitelt állíthasson össze,
- olyan aktív lelkipásztori munkát végezzen, amelynek fontos része a továbbtanulás,
- az egyes pasztorális helyzeteket átlássa,
- tapasztalatokat szerezzen arról, hogy mit jelent embereket és közösségeket vezetni krisztusi szellemben,
- a különböző lelkipásztori fogásokat elsajátítsa,
- a lelkipasztoráció minden területén tapasztalatokat szerezzen,
- belátást nyerjen és tapasztalatokat szerezzen az adminisztrációs ügyek intézésében,
- kapcsolata legyen minden kategóriájú emberrel,
- jól együttműködjön papokkal és a hívekkel,
- elmélyülhessen az imaéletben,
- kamatoztathassa azokat a talentumokat, amelyekkel rendelkezik,
- próbálja megvalósítani azokat a terveket, amelyekkel a papi életre elindult,
- Istent felismerje és megtapasztalja az örömeiben, nehézségeiben, magányban,
- észrevegye a jelen kor szükségleteit és kívánalmait, és válaszoljon azokra,

- lássa és továbbfejlessze képességeit,
- jó lelkipavezetőt találjon magának,
- mélyebben elkötelezze magát Isten és az emberek szolgálatára.

Továbbá a moderátor gondoskodik arról, hogy:

- nem próbálja átalakítani a fiatal papot a saját képére és hasonlatosságára,
- a fiatal pap ne kizárólag moderátor-plébánosára támaszkodjon és mindenben őt utánozza,
- láttassa vele, hogy neki sincs mindenre „orvossága” és megoldása, és támogassa abban, hogy tudjon másokat is megkérdezni, másoktól is tanulni,
- a fiatal papnak lehetősége legyen a közösen megállapított rendszeres kapcsolattartásra és beszélgetésre,
- a hit alapján állva, megosszák gondolataikat, terveiket, tapasztalataikat,
- együtt készítsenek terveket a célok elérése érdekében és közösen értékeljék ki az eredményeket,
- Isten Országának előmozdításán közösen dolgozzanak.

A moderátor(ok) a plébánosi vizsga előtt - a III. melléklet alapján készített éves információk figyelembevételével- jelentést készít(enek), értékelve az előkészület időszakát, megjelölve és megindokolva, hogy a jelöltet miért ajánlja vagy miért nem a plébánosi hivatalra.

III. MELLÉKLET

A papi élet és szolgálat direktóriumának (Kléruskongregáció, 1994) egyes pontjai segítséget nyújthatnak a plébánosi életre és hivatalra való felkészülésben. Az egyes pontok átbeszélése, elsajátítása, megismerése, gyakorlatba ültetése fontos a plébánosi feladatkör ellátásához. A koordinátorral történő egyeztetés után más pontok is kapcsolhatók a jelenlegiekhez.

1. Felkészülés a plébánosi feladatkörre

Az egyre inkább tapasztalható paphiány miatt nem minden fiatal pap számára áll elegendő idő rendelkezésre, hogy az ún. „tanulás éveiben” minden plébánosi feladatot elsajátítson és minden kihívásra felkészüljön, ezért szükséges, hogy a plébánossá válás folyamatában egy idősebb tapasztalt paptestvér moderálását élvezze.

2. Fokozatos és folyamatos felkészülés

A plébánossá válás nem varázsütésre valósul meg. A felkészülés a papszenteléskor kezdődik el és éveken át tart. A papnak fel kell készülnie pszichológiailag és lelkileg a plébánosi feladatok megismerésére, vállalására és végzésére.

3. A papság missziós természete

Fontos, hogy a pap tudatában legyen papsága missziós jellegének, az Egyházal összhangban, melynek szolgáit mindig oda kell küldenie, ahol nagyobb szükség van rájuk. Nem engedhetőek meg azok a vélemények, melyek a konkrét kultúrák félreértett tiszteletben tartása nevében meg akarják hamisítani az Egyház missziós tevékenységét. (15)

4. A tekintély, mint „*amoris officium*”

Az első kísértés az, hogy a pap szolgálatát a nyáj fölött uralkodva végezze. A második, hogy a közösségről kialakított helytelen elképzelés alapján Krisztussal, a Fővel és Pásztorral való azonosságát elsilányítsa. A papok hiteles tanúságot tesznek a föltámadott Úr mellett amikor saját „hatalmukat” saját nyájuk fölött alázatosan és tekintéllyel gyakorolják. (16)

5. A demokratizmus kísértése

Meg kell állapítanunk, hogy korunk társadalompolitikai kultúrájának néhány áramlata és gyakorlata nem vihető át minden további nélkül az Egyházra. Az ún. „demokratizmus” nagyon súlyos kísértés arra, hogy a Krisztust, mint Főt megillető tekintélyt és kegyelmet megtagadjuk, s az Egyházat megfosszuk természetétől, mintha nem volna más, mint pusztán emberi közösség. (18)

6. Közösség a Szentháromsággal és az Egyházal

Nem lehet másként meghatározni a szolgálati papság természetét és küldetését, csak azoknak a kapcsolatoknak összefüggésében, melyek a Szentháromságból erednek és az Egyház közösségében – mely Krisztusban az Istennel való egységnek és az egész emberiség egységének jele és szentsége – folytatódnak. (20-21)

7. Hierarchikus közösség

A szolgálat közösségében különböző kötelek is megjelennek: elsősorban a pápával, a püspökök kollégiumával és a saját püspökkel. (22)

8. Közösség a lelkipásztori szolgálat végzése közben

A Szentatya és saját püspöke iránti hűségben és tekintélyének tiszteletben tartásával valósítja meg a pap a szolgálatához szükséges közösséget. Az ilyen összetartás az érettség jele, és hozzájárul annak az egységnek a felépítéséhez, mely az evangelizációhoz elengedhetetlen. (24)

9. Közösség a presbitériumban

A papi testvériség és presbitériumhoz tartozás a papság jellegzetes elemei. Különösen jelentőségteljes e szempontból a papszentelés szertartásában a püspök kézföltétele, melyhez az összes jelen lévő pap csatlakozik. Kézföltételük kifejezi a papi szolgálatban való részesedést és azt, hogy a pap nem működhet magányosan, hanem csak a presbitériumon belül, melybe most befogadják. (25)

10. A presbitérium a megszentelés helye

A presbitérium az a kiváltságos hely, ahol a pap megtalálhatja a megszentelődés és az evangelizáció megfelelő eszközeit, és segítséget kaphat, hogy a főleg ma olyannyira megtapasztalt emberi korlátok és gyöngeségek fölé tudjon emelkedni. Törekednie kell arra, hogy papságát ne elszigetelten és egyénieskedő módon élje. Keresnie kell, hogy ápolja a testvéri közösséget, mégpedig az ajándékozás és elfogadás – paptól papnak –, a szívélyes barátság, együttérzés, vendégbarátság, testvéri feddés által, tudva, hogy a szentelési kegyelem fölemeli az emberi, lelki, érzelmi, baráti és szellemi kapcsolatokat; a rájuk áradó kegyelem a kölcsönös segítségnyújtás formájában mutatkozik meg, nemcsak lelki, hanem anyagi dolgokban is. (27)

11. A papi barátság

Az érett és mély baráti kapcsolatokra való képesség és azok fönntartása a szolgálat derűs és örömteli végzésében mutatkozik meg. Nagy segítséget jelent a nehézségekben, és erősíti a lelkipásztori szeretetet, mellyel a papnak különösen azon paptestvérei felé kell fordulnia, akik nehézségekkel küszködve megértésre, segítségre és támaszra szorulnak. (28-29)

12. Közösség a világi keresztényekkel

Annak a mély közösségnek a tudatában, mely a papot a laikus hívőkkel és a szerzetesekkel összeköti, minden erejével azon kell fáradoznia, hogy „fölkeltse és növelje a társfelelősséget az üdvösség egyetlen és közös küldetésében mindazon karizmák és hivatalok készséges és emberies gyakorlására, melyekkel a Szentlélek ellátja a hívőket az Egyház épülésére.” (30)

13. A hivatások támogatása

Minden pap a katekézisben, a ministránsok nevelésében és személyes kapcsolataiban nyújtson segítséget, hogy a rábízottak fölfedezzék a talentumokat, s felismerjék Isten akaratát, ha Krisztus követésére hívja. (32)

14. Az újraevangelizálás sürgőssége

Ebben az összefüggésben a papnak mindenekelőtt a saját hitét, reményét és az Úr iránti figyelmes szeretetét kell fölélesztenie, hogy a hívőknek és minden embernek úgy tudja bemutatni őt, amint van: mint élő személyt, aki vonz, aki mindenki másnál jobban szeret mindegyikünket, mert életét adta értünk; „nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja a barátaiért” (Jn 15,13). Az újraevangelizálásban a pap arra hivatott, hogy a remény hírnöke legyen. (35)

15. A lelki élet elsőbbsége és eszközei

A lelkipásztori szolgálat termékenységére érdekében a papnak mély összhangban kell lennie Krisztussal, aki a Jó Pásztor és igazi szerzője minden lelkipásztori tevékenységnek. A lelki életnek minden pap életében meg kell testesülnie a liturgia és a személyes imádság, a megfelelő életstílus és a szolgálathoz szükséges keresztény erények gyakorlása által. Krisztust követve a papnak rendszeresen és huzamosan szilenciumot kell tartania, hogy a csendben ápolja és ismerje meg az eleven kapcsolatot az Úr Jézus személyével. Ahhoz, hogy a pap hűségesen Jézussal együtt maradhasson, követnie kell az imádkozó Egyházat. (38-41)

16. A lelkipásztori szeretet

A lelkipásztori szeretet az a belső és energikus elv, mely a pap sokféle lelkipásztori tevékenységét össze tudja fogni. A lelkipásztori szeretetet ma főként az a veszély fenyegeti, hogy az ún. „funkcionalizmus” megfosztja értelmétől. A pap, aki tudja, hogy Krisztus és az ő menyasszonyának szolgálja, e veszély leküzdéséhez az imádságban, a szellemi munkában és a lelki olvasásban találja meg a szükséges erőt. (43-44)

17. Hűség az Igéhez

A hit továbbadása nem más, mint a keresztény hivatás felfedezése, hirdetése és elmélyítése. Az igehirdetés a papi szolgálat elé két feladatot állít, melyek olyanok, mint az érem két oldala: Az egyik a hit átadásának missziós karaktere. Az ige szolgálata nem lehet elvont és az emberek életétől idegen, épp ellenkezőleg: az emberi élet értelméről kell szólnia minden emberhez, ezért a legkényesebb kérdésekkel is foglalkoznia kell, amit az emberi lelkiismeret csak feltehet. A másik, hogy hiteles és megegyező legyen az Istenről és emberről szóló igazságot őrző Egyház hitével. A legnagyobb felelősségtudattal kell történnie, hiszen az emberi élet és az emberi lét értelmének legfontosabb kérdéseiről van szó. A katekézis jelentős része az evangelizációs küldetésnek, s kiváltságos eszköze a tanításnak és a hit érlelődésének. (45-47)

18. Eucharisztikus misztérium

Amennyiben az ige szolgálata a papi szolgálat alapeleme, annyiban a szíve és eleven központja az Eucharisztia, mely Krisztus egyetlen és örök áldozatának reális jelenléte az időben. Az Eucharisztia a papi szolgálat kezdete, útja és célja, mert „minden egyházi szolgálat és apostoli tevékenység szorosan kötődik az Eucharisztiahoz és rá irányul”. A pap az egyházközség példaképe a tabernákulumban jelen lévő Úr előtt végzett összeszedett és buzgó imádságával. (48-50)

19. A kiengesztelődés szolgálja

Miként Krisztus, a papok is arra küldetnek, hogy a bűnösöket megtérítsék, s irgalmas ítélet által visszavigyék az Atyához. A papnak szolgálata és fölszenteltsége alapján időt és energiát kell szentelnie a gyóntatásra. A gyónással párhuzamosan a pap a lelkivezetés szolgálatát sem mulaszthatja el. (51-54)

20. A közösség vezetője

Mint az egyházközség pásztora, a pap a közösségért van és él; érte imádkozik, tanul, dolgozik és áldozza fel magát. Készen áll arra, hogy az életét is odaadja, mert úgy szereti a közösséget, mint Krisztus. A papnak, hogy népe jó „vezetője” lehessen, fel kell ismernie az idők jeleit. A *sentire cum Ecclesia* a megkülönböztetési készség a teológiai és lelkipásztori problémák tanulmányozásában állandó és becsületes tájékozódást, továbbá korunk társadalmi, kulturális és tudományos tényeire való reflexiót követel. (55-56)

21. A papi cölibátus

Ahhoz, hogy ezt az ajándékot a derűs kiegyensúlyozottság és a lelki fejlődés légkörében lehessen őrizni, be kell tartani minden szabályt, ami a papot távol tartja a lehetséges veszedelmektől. A szükséges erőt a Krisztussal és az Egyházzal való közösségben, a Boldogságos Szűz Mária tiszteletében és a szent papok példájának követésében találhatja meg. (57)

22. Az engedelmesség

Miként Krisztusnak, úgy a papnak is az engedelmesség mutatja meg Isten akaratát, mely számára a törvényes eljáró által nyilvánul meg. Amikor a pap engedelmeskedik az illetékes tekintélynek, többek között a presbitériumon belüli kölcsönös szeretetet munkálja, és azt az egységet, amely az igazságra alapszik. (61-62)

23. A lelkipásztori tervek egysége

A papnak szolgálata végzése közben nemcsak azoknak a lelkipásztori terveknek kidolgozásában kell felelősségtudattal részt vennie, melyeket a püspök a papi szenátussal együtt előterjeszt, hanem ezek gyakorlati megvalósításáért is fáradozniuk kell saját közösségében. (65)

24. Az egyházi öltözék

A pap – Isten embere és az ő misztériumainak kiszolgáltatója – a közösség szemében ruházatával is félreérthetetlen jelét adja identitásának és önátadásának, annak, hogy nyilvános szolgálat hordozója. (66)

25. A papi szegénység

Krisztus példájának a papot arra kell indítania, hogy a javak és a gazdagság iránti belső szabadságban hasonlóvá váljék őhozzá. (67)

26. Mária tisztelet

A papnak, ha a megfeszített és föltámadott Jézus tanítványa akar lenni, Máriát édesanyjaként kell befogadni életébe, állandóan figyelnie kell rá és imádságos kapcsolatban kell lennie vele.

27. Folyamatos képzés

Olyan szükségletéről van szó, mely a legszorosabban kapcsolódik magához az isteni ajándékhoz, s melyet folyamatosan „föl kell eleveníteni” azért, hogy a pap meg tudjon felelni hivatásának. A papnak lelki életét és lelkipásztori szolgálatát össze kell kapcsolnia folyamatos önnevelésével, oly módon, hogy lelki, emberi és lelkipásztori képzése harmonikus egységet alkosson. Saját folyamatos képzésének első számú és legfontosabb felelőse maga a pap. (69-74; 87)

28. Papi összejövetelek

Az összejövetelek szükségesek a közösségi érzék növekedéséhez, a lelkiismeret neveléséhez és minden korcsoport problémáinak kiegyensúlyozottabb kezeléséhez. (81)

29. „Szombat idők”

Tekintet nélkül a lelkipásztori szükségletekre, sőt éppen azért, hogy hatékonyan és megfelelően tudják ellátni őket, tanácsos, hogy a papoknak a tényleges lehetőségek szerint többé-kevésbé huzamos idő adassék, hogy nyugodtan és intenzíven lehessenek együtt az Úr Jézussal, és ismét erőt és bátorságot merítsenek a megszentelés és megszentelődés útjának folytatásához. (83)

30. Rekollekciós napok és lelkiyakorlatok

A papnak meg kell találnia Istent és önmagát azáltal, hogy időnként lelkileg összeszedi magát az elmélyült elmélkedésben és imádságban. (85)

31. A pap magánya

Bármely életszakaszban és bármilyen helyzetben megtapasztalhatja a pap a magányt. Egyeseknél különleges nehézségek következménye lehet, mint például kirekesztettség, meg nem értés, vakvágány, magárahagyottság, az élet ostobaságai, önmaga és mások jellembeli korlátai, megszólások, megaláztatások stb. Az Úr segítségével ezek a nehéz dolgok is nagyszerű lehetőséget hozhatnak az apostolkodás és az életszentség útján való előrejutáshoz. (97)

32. Alkalmasság

Az előkészület során, a plébánosi szolgálat és feladatkör vállalni és teljesíteni tudásához szükséges, hogy az 521, 528, 529, 530 kk.-ban található feltételek és követelmények beépüljenek a pap életébe.

33. Példaképek

A felkészülés éve alatt a fiatal pap számára sok szentéletű plébános példája áll rendelkezésre, akiknek a nyomdokába léphet. Válasszon magának egy-két példaképet, mindegyiknél megjelölve azt is, hogy miben és miért követendő példa a számára.

34. Jó időbeosztás

A plébánosi feladatkört vállaló papnak meg kell tanulnia, hogyan gondoskodhat saját jóllétéről, vigyázva arra, hogy ne terhelje túl magát és vigyázva arra, hogy a kezdeti fényt és lelkesedést ne veszítse el. Meg kell tanulnia megfelelően integrálni a papi feladatokat, az adminisztrációs munkát személyes életével. A munkát el kell végezni, de meg kell maradniuk érző emberi lényeknek.

35. Tervezés

A lelkipásztorkodást nem lehet előzetesen kitalálni és majd a híveken végrehajtani, hanem a helyzeteket kell kellő időben felismerni, és lelkipásztori stratégiákkal azokra reagálni.

36. Vezetési stílus

A pap személyiségét figyelembe kell venni plébánossá kinevezése előtt. A pap vezetői képességének fejlesztéséhez hozzátartozik a folyamatos tanulás, a kommunikációs és együttműködési képességek formálása.

37. Együttműködés

A pap a plébánia híveivel együtt építi Isten Országát. Az együttműködés már a cselekvés előtt elkezdődik. Magába foglalja a tervek megosztását, megbeszélését és a döntéshozatalt. A plébánosnak emlékeznie kell arra, hogy minden embernek korlátai vannak, ezért ne éljen azonnal a jogköre által adott vétőjogával. A püspök együttműködésen alapuló szolgálatának modellezése nagymértékben ösztönzi a papokat az együttműködésre.

38. Döntéshozatal

A plébános nem a közösségi megkülönböztetésen alapuló döntés elősegítője vagy a közös vállalati élet animátora, mert hatalmát az egyházi jogi előírások szerint kell gyakorolnia. Készen kell állnia arra, hogy megfelelő döntéseket hozzon, akár népszerűtleneket is.

39. A munkatársak kiválasztása

A plébánosnak megkülönböztető készségre van szüksége ahhoz, hogy képes legyen kiválasztani a megfelelő személyeket az egyes plébániai feladatokra.

40. Az egyes plébániai szervezetek, bizottságok ismerete

A plébánosnak ismernie kell a plébániai szervezetek, bizottságok szerepét és működését (pl. egyháztanács, pasztorális tanács stb.) és a hitoktatók és plébániai alkalmazottak munkaügyi előírásait.

41. A liturgia vezetése

Az élő plébániai életnek az igehirdetés és az Eucharisztia ünneplése az alapja. A jó liturgikus vezetéshez szilárd teológiai és lelki megközelítésre van szükség.

42. Adminisztrációs ügyintézés

Az adminisztrációs ügyintézés bármely formája nem időpocsékolás, hanem a plébánia létéhez hozzátartozó tevékenység. A plébánosnak időt kell szánnia az adminisztratív és karbantartási munkákra (pl. irodavezetés, könyvelés, pályázás stb.).

43. Kommunikációs eszközök használata

A plébánosnak rendelkeznie kell a modern kommunikációs eszközök ismeretével és kezelésével, különösen azokon a területeken, amelyek a plébánia pasztorális és adminisztrációs feladatainak végzéséhez szükségesek. Ezt felelősségteljesen és bölcsen kell tennie.

44. Idegen nyelvek

A papok az előkészület ideje alatt is fektessenek hangsúlyt az idegen nyelvek elsajátítására. A plébánosi vizsgára minden jelölt rendelkezzen középszintű román nyelvismerettel, amelyet a moderátor igazol.

45. Kapcsolattartás a helyi intézményekkel

Fontos a kapcsolattartás és az együttműködés a helyi állami és vallási intézményekkel.